

Ogrody Społeczne

Ogrody społeczne, to zieleńce zagospodarowane przez lokalnych mieszkańców. Dzięki tego typu ogrodom możemy aktywnie uczestniczyć w sprawach lokalnych, dbając o środowisko, poznając nowych ludzi oraz integrując się. Pozwala to na oddech i spotkanie z naturą, co dla zapracowanych mieszkańców miast jest niestety rzadkością. Na dodatek miejsca tego typu działają pozytywnie na otoczenie miasta, „upiększają”, zazieleniając teren miasta. Ogrody nie muszą służyć tylko do uprawy roślin. W takim miejscu lokalna społeczność może wspólnie spędzać czas, w zależności od ich zainteresowań, może być też miejscem warsztatów, wydarzeń, sportowych czy kulturalnych. Ogród może założyć właściwie każdy, lecz najczęściej robią to organizacje, nieformalne grupy lub instytucje pozarządowe, które z czasem oddają go pod opiekę lokalnej społeczności.

JAK ZAŁOŻYĆ OGRÓD SPOŁECZNY?

**1 ZBIERZ CO NAJMNIEJ
3 SĄSIADÓW**

**2 UPEWNIJ SIĘ,
ŻE GRUNT POSIADA
UREGULOWANĄ
SYTUACJĘ PRAWNĄ**

**3 ZŁÓŻ WNIOSEK
DO WYDZIAŁU
KSZTAŁTOWANIA
ŚRODOWISKA**
WKS@UML.LODZ.PL

**4 POSADŹ ROŚLINY
RAZEM Z ZESPOŁEM
SZKÓŁ RZEMIOSŁA**

**5 DBAJ O UPRAWY
I CIESZ SIĘ ICH PŁONAMI**

LODZ.PL/EKOPORTAL

Urząd Miasta Łodzi wraz z Zespołem Szkół Rzemiosła w Łodzi zaprasza do składania wniosków na utworzenia społecznych ogrodów warzywnych na terenie miasta Łodzi. Wnioski można składać do 31 maja br. do Wydziału Kształtowania Środowiska drogą elektroniczną na adres: wks@uml.lodz.pl

Jakie rośliny możemy sadzić w ogrodach społecznych?

Warzywa:

- pietruszka
- marchewka
- rzodkiewka
- seler
- cebula
- buraki

Zioła:

- koperek
- majeranek
- oregano

Pietruszka

Jak i kiedy zacząć hodować ?

Pietruszka jest odporna na niskie temperatury (do -9 stopni, a kielkuje już przy 2-3 stopniach) dlatego można wysiewać ją już wczesną wiosną. Z odmiany pietruszki naciowej i korzeniowej w marcu i kwietniu.

Wysiewamy na głębokość około 1,5 cm. Kielkuje ona dość długo do 3-4 tygodni. Jeśli chcemy, aby zbiory pojawiły się później, możemy zastosować wysiew w kwietniu lub maju. Pietruszka nie lubi zbyt dużego przesuszania jak i zbyt dużej wilgoci.

Marchewka

Jak i kiedy zacząć hodować ?

W skrzyniach wyznaczamy rzędy i wprost do nich wysiewamy nasiona marchwi.

Do takich warzyw jak marchew, skrzynie powinny osiągać głębokość około 20 cm.

Nasiona wysiewamy na głębokość 1-2 cm, w rzędach co około 15-30 cm. Nasiona można wysiewać od kwietnia do czerwca. Natomiast zbiór następuje od czerwca do października.

Podczas wzrostu należy pamiętać o regularnym podlewaniu, ale nie w dużych ilościach.

Rzodkiewka

Jak i kiedy zacząć hodować ?

Rzodkiewkę można wysiewać wielokrotnie ze względu na krótki czas wegetacji (rzodkiewki są gotowe do zbioru już po 4-6 tygodniach od wysiewu). Wysiew wykonujemy już od marca aż do września.

Rzodkiewka nie ma wielkich wymagań, wytrzymuje do temperatury -5 stopni. Jednak jeśli temperatura będzie zbyt niska nastąpi zahamowanie wzrostu. Najlepsza jednak temperatura dla niej to 10-14 stopni. Nasiona wysiewamy płytko, na głębokość około 1 cm. Nie można zaniedbać regularnego podlewania rzodkiewek.

Seler

Jak i kiedy zacząć hodować ?

Źródło:
https://www.google.com/search?q=seler+korzeniowy&rlz=1C1GCEV_plPL964PL964&sxsrf=ALekK03Zl3M21V9Y2t-Z850i6tp4lftikQ:1629272594027&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=ZahUKewjB0dWxibryAhUKyKQKHUKhBhgQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1425&bih=744

Rozsadę selera sadzimy mniej więcej w połowie maja, aby mieć pewność, że nie wystąpią większe przymrozki.

Najlepiej zasadzić rozsadę, gdy temperatura nie spada poniżej 12 stopni. Seler potrzebuje na swój rozwój dużo miejsca dlatego sadzimy go co około 30 cm. Seler najlepiej wzrasta na glebach żyznych i próchnicznych. Roślinę sadzimy dosyć płytko. Im głębiej zasadzimy tym większe ryzyko, że seler będzie mniejszy.

Cebula

Jak i kiedy zacząć hodować ?

Jeśli chcielibyśmy mieć własną cebulę, ale nie mamy cierpliwości, aby czekać pół roku do zbioru, możemy użyć rozsady. Są to młode rośliny, które były ówczesnie wysiane. Rozsadę można zasadzić w kwietniu. Aby cebula mogła dobrze się rozwijać warto zastosować ziemię kompostową.

Rozsadę wsadzamy tak, aby jej część wystawała u góry nad powierzchnią. Aby mogły one swobodnie wzrastać należy pamiętać o spulchnianiu gleby i podlewaniu, ale nie nadmiernym, ponieważ może wystąpić gnicie korzeni. Cebulę wsadzamy w rzędzie w odległościach około 8-10 cm.

Buraki

Jak i kiedy zacząć hodować?

Stanowiska słoneczne i przewiewne są dla buraków najlepsze, ponieważ ruch powietrza sprawia, że szkodniki mają mniejszą możliwość dojścia do rośliny.

Warzywo nie ma dużych wymagań w stosunku do podłoża.

Jedyne czego musimy unikać to ziem podmokłych i kwaśnego pH (w okolicach 7). Kwiecień oraz pierwsza połowa maja to odpowiednia pora na siew na botwinę. Z kolei maj, czerwiec i początek lipca to siew na zbiór korzenia. Warto pamiętać, że buraki, w mniej korzystnych warunkach mogą wschodzić nawet po miesiącu od wysiania. Kiełkują w temperaturze 8°C. Buraki siejemy na głębokość 2-3 cm z 30 cm odstępami. Młode siewki z reguły źle znoszą przerywanie, dlatego warto od razu wysiewać je odpowiednio gęsto.

Koperek

Jak i kiedy zacząć hodować ?

Koper ogrodowy uprawiany jest z nasion, które wysiewa się do gruntu od wiosny (co około 2 tygodnie) aż do jesieni. Ma krótki okres wegetacyjny (45–50 dni).

Po każdym wysiewie ziemię trzeba lekko przyklepać i obficie podlewać. Najlepiej rośnie na słonecznych, osłoniętych od wiatru, umiarkowanie wilgotnych miejscach. Nie ma większych wymagań glebowych, ale lubi podłoże dobrze spulchnione, żyzne i przepuszczalne. Przy chłodnej wiosnie okres ten może być nieco dłuższy, ale w normalnych warunkach liście kopru można zebrać już po około 4 tygodniach.

Majeranek

Jak i kiedy zacząć hodować?

Majeranek ogrodowy najlepiej rośnie na słonecznych i umiarkowanie wilgotnych stanowiskach.

Odpowiednia gleba to dobrze spulchniona, ciepła i przepuszczalna, dodatkowo zasobna w wapń, ponieważ roślina ta jest podatna na niedobór tego pierwiastka.

Nasiona należy wysiewać wiosną bezpośrednio do gruntu w drugiej połowie kwietnia. Ważne aby minęło niebezpieczeństwo wiosennych przymrozków. Glebę należy zasilić dobrze zwapnowanym kompostem. Sadzi się je w odstępie około 30 cm. Do skrzyni nasion nie umieszczamy głęboko, przykrywamy 1,5 mm warstwą ziemi, lekko ugniatając.

Oregano

Jak i kiedy zacząć hodować ?

Oregano potrzebuje stanowisk dobrze nasłonecznionych oraz ciepłych. Radzi sobie w jałowej kamienistej glebie, nie toleruje nadmiaru wilgoci.

Dobrze rośnie w niezbyt żyznych, umiarkowanie suchych i dobrze przepuszczalnych podłożach o odczynie zbliżonym do obojętnego.

W okresie wiosny warto wysiać nasiona . Oregano jest bardzo drobne, należy je przykryć cienką warstwą ziemi (ok. 0,5 cm). Siewki powinny pojawić się po około dwóch tygodniach. Gdy sadzonki są dobrze rozrośnięte, zaleca się je przyciąć. Zabieg pobudzi krzewienie. Odległość pomiędzy roślinami powinna wynosić ok. 50x50 cm. Na początku warto systematycznie podlewać, ale im są starsze tym lepiej znoszą suszę. Powinien rosnąć pojedynczo na miejscu wydzielonym tylko dla niego. Hamuje rozwój innych roślin.

Czy wiesz że...?

Nie trzeba kupować nawozów, aby dbać o swoje rośliny.

Można o nie dbać, wykorzystując, to co już mamy. Inaczej zwane "odpady" są bogate w różne pierwiastki, a te z kolei korzystnie wpływają na rośliny, które hodujemy :)

W dalszej części naszego poradnika chcemy przybliżyć Państwu jak i czym nawozić rośliny aby wykorzystać odpady oraz nie wydawać dodatkowych pieniędzy na specjalne nawozy ze sklepów.

Fusy od kawy

Fusy z kawy są dobre dla roślin kwasolubnych!

Mają lekko kwaśny odczyn pH, więc nie powinno się nawozić roślin, które lubią bardziej zasadową glebę. Ale posiada również niewielkie ilości azotu i innych pierwiastków takich jak fosfor, magnez, potas oraz miedź.

Można je rozsypać wokół roślin, mieszając z ziemią, ewentualnie użyć jako ściółkę ale trzeba je wtedy wysuszyć i przykryć korą, ponieważ są lekkie i podatne na rozwianie przez wiatr.

Wzbogacają glebę w składniki odżywcze oraz poprawiają jej strukturę, napowietrzenie i pojemność wodną. Warto więc 1-2 razy w miesiącu rozsypywać fusy z kawy wokół roślin i przekopywać je z ziemią na głębokość 15-20 cm.

Sprawdza się także jako odżywka dla roślin. Aby taka przygotować należy zalać szklankę fusów 10-20 litrami wody, podlewać co 7-14 dni.

Warto pamiętać aby nie stosować ich w dużych ilościach, ponieważ skutecznie hamują wzrost i rozwój siewek oraz kiełkowanie nasion.

Skorupki jaj

Składnikiem który wspomaga rozwój roślin w skorupkach jaj jest wapń, wystarczy tylko pokruszyć i osuszyć skorupki.

Warto pamiętać, że nie każda roślina toleruje nadmiar wapnia. Dzieje się tak dlatego, że wapń wpływa na odczyn gleby. Nie można tego nawozu stosować w przypadku roślin kwasolubnych. Na szczęście możemy jeszcze wiele innych odpadów wykorzystać do nawożenia roślin.

Skórka od banana

Dlaczego to tak doskonały nawóz dla każdej rośliny? Ponieważ posiada potas oraz fosfor, które pozytywnie wpływa na krzewienie roślin i rozrost systemu korzeniowego. Dzięki temu rośliny zwiększają odporność na choroby i suszę.

Aby przygotować nawóz, pierwszym sposobem jest, aby skórkę wysuszyć oraz zmielić i wymieszać z podłożem. Z kolei drugim sposobem może być zalanie świeżych lub ususzonych skórek i stworzenie wywaru. Dodatkowo, gdy sadzimy lub przesadzamy rośliny to taką skórkę, możemy umieścić po korzeniach rośliny.

Woda po ziemniakach

Czy wiesz, że woda po gotowanych ziemniakach również może być przez nas wykorzystana jako płynny nawóz? Woda gotowana po innych warzywach również będzie cennym nawozem. Taka woda zawiera wiele składników mineralnych, dlatego możemy stosować ją do podlewania innych roślin. Warto jednak pamiętać, aby taki płynny nawóz nie był solony oraz aby nie stosować go jako gorącej wody.

Popiół drzewny

Do ozdobnych roślin ogrodowych możemy wykorzystać domowe nawozy. Jednym z nich jest popiół drzewny. Jest on nawozem zasadowym. Dzięki niemu możemy naturalnie podnieść pH gleby. Sprawdzi się on głównie przy roślinach zasadolubnych.

Domowe nawozy do ozdobnych roślin ogrodowych Popiół drzewny posiada np. potas, wapń, fosfor, ale również inne mikroskładniki. Można go wykorzystywać na cały okres wegetacyjny. Może być on formą nawozu zarówno wiosną, jak i jesienią (można również dodawać go do kompostu, pozwoli to wzbogacić jego skład! Można go rozsypywać bezpośrednio na warzywnik). Jeśli pH gleby jest już wysokie, powinniśmy odstąpić od korzystania z popiołu drzewnego.

Pędy lubczyku

Czy wiesz, że nie musisz usuwać i wyrzucać już zaschniętych pędów nasiennych lubczyku? Bylina ta ma wykształcone puste wnętrze. Możemy je wykorzystać. Wystarczy nie usuwać całych pędów a jedynie je podciąć. Związać wszystkie pędy w jedną całość i wykorzystać jako schronienie dla dzikich pszczół.

Nie trzeba robić dla nich wymagających domków a jedynie wykorzystać to, co już mamy dla dobra pszczół. Tak związane pędy można umiejscowić w dobranym przez siebie miejscu, gdzie pszczoły z chęcią mogłyby bytować.

Znaczniki do roślin DIY

Nie trzeba kupować gotowych tabliczek z nazwami roślin. Co zrobić żeby zaoszczędzić i wykorzystać to co już mamy? Poniżej znajdziesz kilka rzeczy, które każdy posiada w domu i wskazówki jak wykonać takie znaczniki:

- kamienie
- drewniane łyżki
- patyczki po lodach
- drewniane klamery
- korki po winie i wykałaczki

Wystarczy tylko napisać markerem nazwy właściwych roślin lub oznaczyć danym kolorem poszczególne rośliny i wszystko gotowe.

Źródło: https://i0.wp.com/origamifrog.pl/wp-content/uploads/2017/05/diy_znaczniki_roslin_07.jpg?ssl=1

ZAPYLACZE

Owady takie jak pszczoły często szukają miejsc do schronu czy odpoczynku w razie zmian atmosferycznych. Nie są to jedynie miejsca dokładnych kwiatów zapylających, ale roślin i ziół, które sprawiają, że pszczoły z chęcią odwiedzają nasz ogród. Takimi ziołami mogą być np. bazylia, mięta, lubczyk, tymianek a nawet oregano. Są to zioła przyjazne dla owadów pożytecznych, które mogłyby znaleźć u nas schronienie.

WARTO PAMIĘTAĆ!

SADZIĆ OBOK SIEBIE:

wczesna marchew – cebula.

późna marchew – por.

seler – por.

marchew – sałata – szczypiorek.

pomidor – pietruszka.

pomidor – seler.

sałata – rzodkiewki – kalarepa – seler

kapusta – fasola karłowa

ogórki – koper

kapusta – burak – seler

dynia – fasola

NIE SADZIĆ OBOK SIEBIE:

sałata – pietruszka

koper włoski – pomidor

fasola karłowa – cebula

pomidor – groch

ogórek – pomidor, ziemniak

groch – fasola

ziemniaki – słonecznik

ziemniaki – pomidor

kapusta – gorczyca

CIEKAWOSTKI NA TEMAT WARZYW KTÓRE MAMY W OGRODZIE

Zdrowie w warzywach

1. Pietruszka - przy zatrzymaniu wody w organizmie, przy obecności kamieni nerkowych oraz przy zaburzeniach trawienia.
2. Układ odpornościowy wzmacnia bogata w beta-karoten marchew.
3. Rzodkiewka idealna na włosy, paznokcie oraz do walki z trądzikiem.
4. Seler oczyszcza organizm z toksyn i działa kojąco na obolałe stawy.
5. Cebula znakomicie sprawdzi się w przypadku przeziębienia.

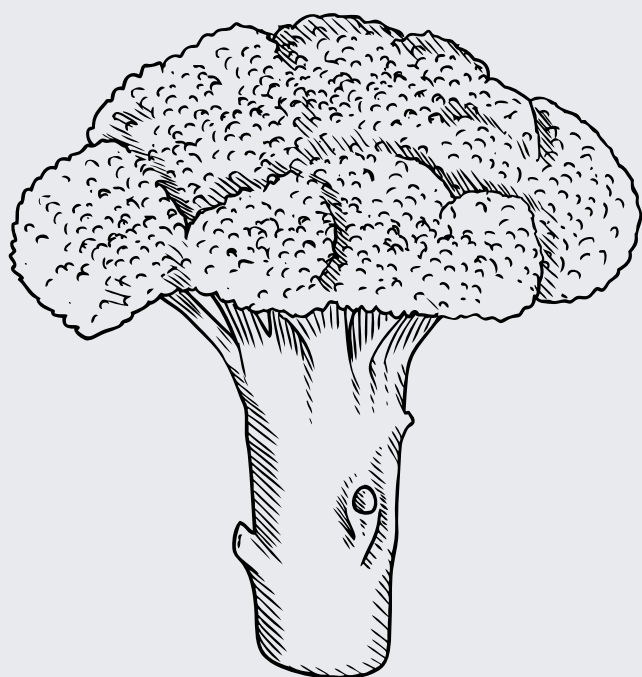
6. Kwas foliowy, którego odpowiednia podaż jest istotna dla kobiet w ciąży lub planujących ciążę znajduje się w burakach.

7. Koperek obniża stężenie cholesterolu LDL.

8. Napary z majeranku poprawiają samopoczucie w przeziębieniu i działają przeciwwirusowo.

9. Oregano działa bakterio- i grzybobójczo.

Są to tylko pojedyncze przykłady zastosowania tego co mamy w ogródku, bo własne warzywa to samo zdrowie i każdy powinien je doceniać.

Kolor ma znaczenie

Poprzez łączenie w surówce ogórka i pomidora zmniejszamy ilość witamin dostarczanych do naszego organizmu, które są zawarte w całej potrawie. Najlepszym rozwiązaniem jest skrapianie cytryną surówek, które zawierają ogórki.

Chcesz poprawić swój kolor skóry? Jedz dużo marchewki! Zawiera ona bete-karoten który gromadzi się w tkance pod tłuszczem, dzięki czemu skóra zmienia kolor na lekko opalony.

Kolor warzyw podpowiada nam z czym łączą się wartości, które wpływają na nasz organizm. Np. Żółte warzywa poprawiają nasz wygląd skóry, paznokci czy też włosów. Warzywa czerwone takie jak papryka czy też pomidor wpływają na nasz układ krwionośny i nasze serce. Natomiast zielone warzywa poprawiają pracę jelit i usuwają z naszego organizmu toksyny, a także wspomagają układ wzrokowy.

Rośliny ozdobne

Możesz posadzić je w pobliżu warzyw

Na przykład aksamitki oraz nagietek lekarski chronią przed nicieniami korzeniowymi.

Z kolei nasturcje odstraszaają bielinki kapustniki i mszyce, a także mogą pomóc w walce ze ślimakami.

NIE ZAPOMINAJMY O ZWIERZĘTACH

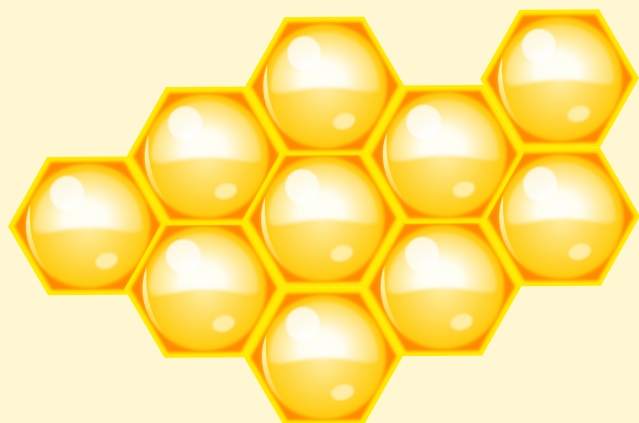
Owady w ogrodzie są potrzebne!

Biedronki zjadają mszyce. Chrząszcze biegaczowate zjadają różne gatunki szkodników, nawet ślimaki. Złotooki zjadają przędziorki i larwy stonki ziemniaczanej. Motyle tak jak pszczoły, trzmiele zapylają kwiaty.

Dbając o te owady, dbamy również o nasze warzywa, chroniąc je przed szkodnikami.

Kilka rzeczy które możemy zrobić dla dobra owadów:

- nie używać środka ochrony roślin
- zostawić w możliwie bliskim miejscu, stertę patyków, kamieni lub niekoszony trawnik.
- zbuduj domki dla owadów
- sadź rośliny miododajne

Dbaj o jeże!

Obecność jeży lub ich regularne pojawianie się w ogrodzie może pomagać w zwalczaniu szkodników. Aby mogły one bezpiecznie w nim przebywać nie należy stosować środków owadobójczych oraz trutek na ślimaki.

Jak zachęcić jeże do odwiedzenia ogrodu?

- Nie grabić liści

Im bardziej dziko, tym chętniej jeże będą chciały przebywać w pobliżu ogrodu.

Płazy są pożyteczne!

Ogrody posiadają sprzyjające warunki do życia dla ropuch i żab. Przebywając w nich pełnią one rolę naturalnego środka owadobójczego.

W Polsce płazy są objęte ochroną ścisłą

Ptaki w ogrodach mile widziane

Ze względu na to, że zjadają różne gatunki szkodników.

Do ogrodów chętnie przylatują takie ptaki jak dzięcioły, kosy, kukułki, mazurek, sikorki, trznadla, wróble i wiele innych.

Jak można im pomóc?

Warto sadzić rośliny pokarmowe, dające schronienie, udostępnić im materiał do budowy gniazd, a nawet wieszać domki na drzewach.

W zimę można je dokarmiać.

